

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT

DEN HAAG (Schev.) - VAN STOLKWEG 29 - TELEF. 55.23.50 - GIRO 41.22.35

Rapport No 106.

ONDERZOEK NAAR DE RENTABILITEIT VAN DE ZOETWATERVISSERIJ IN HET SEIZOEN 1947/48.

De in dit rapport verzamelde gegevens zijn getoetst aan het oordeel van een Commissie van Advies ad hoc, welke zich met de inhoud van dit rapport kon verenigen.

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van het rapport berust bij het Landbouw-Economisch Instituut.

De Commissie van Advies was als volgt samengesteld:

G.C.D. Hos (voorzitter) te Utrecht, Adj. Inspecteur der Visserijen in het
4, 6 en 7 district.

D. Bosschieter	te De IJp.
A. Brink	te Arnhem.
H. de Bruin	te Sneek.
C. Kok	te Burgervlotbrug.
L. Smeenk	te Diemen.

INHOUD.

1. Doel en omvang van het onderzoek.
2. Wijze van verzamelen der gegevens.
3. Het karakter van de bedrijven.
4. De opbrengsten en de kosten over het boekjaar 1947/48.
5. Gemiddelde waarde van de inventaris.
6. De resultaten.
7. Conclusie.

L1
106 B

239.

2034524

ONDERZOEK NAAR DE RENTABILITEIT VAN DE ZOETWATERVISSERIJ
IN HET SEIZOEN 1947/ '48.

1. Doel en omvang van het onderzoek.

Doel van dit onderzoek is een inzicht te verkrijgen in de rentabiliteit van de zoetwatervisserij en wel in het bijzonder van de zgn. binnenvisserij.

2. Wijze van verzamelen der gegevens.

De gegevens voor dit onderzoek gebruikt, werden verkregen van de deelnemers aan de bedrijfsboekhouding voor de zoetwatervisserij, waarvan het boekjaar liep van 1 April 1947 tot 1 April 1948.

In totaal werd door 28 bedrijven aan de hiervoor bedoelde boekhouding deelgenomen. Van drie dezer bedrijven waren de gegevens minder geschikt voor verwerking in dit rapport, zodat de gegevens van 25 zoetwater vissers werden gebruikt, waarvan 12 bedrijven zijn gelegen in Friesland en 13 in Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht.

Bij de verzameling der gegevens deden zich enkele bezwaren voor, van welke in de eerste plaats de afgelegenheid der bedrijven is te noemen en waardoor het periodiek ophalen der gegevens door een medewerker van het L.E.I. kostbaar zou worden. De Inspecteur der Visserijen in het 4e, 6e en 7e district verklaarde zich echter bereid de door de zoetwater vissers te verstrekken gegevens maandelijks te doen ophalen door de technische opziensers der visserijen. Ook voor het verkrijgen van deelnemers werd zoveel mogelijk medewerking verleend.

Een andere moeilijkheid, welke zich voordoet is het typische karakter van het zoetwatervisserijbedrijf. Immers, in vele gevallen moet het viswater worden gepacht, in verband waarmee de vissers hun individuele gegevens geheim wensden te houden teneinde pachtopdriving te voorkomen. Teneinde de geheimhouding van de individuele gegevens zoveel mogelijk te bevorderen, werden de zoetwatervisserijbedrijven met een cedenummer aangeduid.

Voorts zij vermeld, dat behalve van de Visserij-inspectie ook van de Heer A. Brink, secretaris van de Hoofdafdeling Zoetwatervisserij van de Nederlandse Heide Maatschappij, veel medewerking werd ontvangen.

3. Het karakter van de bedrijven.

De 25 vissers, waarvan in dit rapport de bedrijfsuitkomsten zijn verwerkt, oefenden de zoetwatervisserij uitsluitend of in hoofdzaak uit. Zoals uit tabel 1 blijkt, waren de inkomsten uit nevenbedrijven gering. Het voornaamste hiervan was de opbrengst van het rietsnijden.

Voorts waren in totaal 33 personen werkzaam in de bij het onderzoek betrokken 25 bedrijven, nl.

19 eenmansbedrijven
4 bedrijven met 2 personen werkzaam
2 bedrijven met 3 personen werkzaam

In enkele bedrijven werden gedurende enkele weken hulpkrachten tegen betaling van loon in dienst genomen.

Met betrekking tot de aflevering van de vis kan worden vermeld, dat door de meeste bedrijven de vis werd afgeleverd aan een bepaalde groothandelaar. In slechts enkele gevallen werd aan meer dan een groothandelaar, aan detailhandelaren of particulieren afgeleverd. In een geval was de visser zelf groothandelaar.

4. De opbrengsten en kosten over het boekjaar 1947 / '48.

De tabellen 1 tot en met 4 geven een overzicht van de opbrengsten en kosten van de zoetwatervisserij, gemiddeld per bedrijf. De tabellen 5 en 6 verschaffen een overzicht van de totale vangst van 25 bedrijven enerzijds gerangschikt naar de soort vis, anderzijds naar de soort vistuig, welke

werd gebezigd.

Een overzicht van de verrichte werkzaamheden en de tijd daaraan besteed ontbreekt, doordat dit voorelsnog te veel bezwaren voor de vissers met zich meebrengt.

a. De bedrijfsopbrengsten.

De tabellen 1 en 2 geven een beknopt overzicht van de opbrengsten gemiddeld per bedrijf. Tabel 1 geeft de opbrengst van de vis gerangschikt naar vissoort, terwijl tabel 2 de vis vermeldt in volgorde van het vistuig, waarmede de vis werd gevangen.

Zoals uit deze tabellen blijkt, bestond het totale bedrijfsinkomen voornamelijk uit de opbrengst van de vis. De overige bedrijfsinkomsten waren van weinig belang en beperkt tot de opbrengst van de verhuur van boten en netten, van hengilvergunningen, deelvissen en het afvissen van een gebied voor derden.

Naast de visserij werden in enkele gevallen inkomsten uit nevenbedrijven verkregen, waarvan het rietsnijden het voornaamste was.

De voornaamste bron van inkomen was de opbrengst van paling, snoek en snoekbaars, terwijl van de vistuigen de fuiken, dichtzet- en zegenvisserij het, belangrijkste, waren.

b. De bedrijfskosten.

Tabel 3 geeft een overzicht van de gemiddelde bedrijfsuitgaven per bedrijf.

1. Boot

Veelal bezit een zoetwatervisser een of meer visboten. In toenemende mate is men overgegaan, tot het aanschaffen van hulpmotoren voor de voortbeweging der boten. De kosten der visboten bestaan voornamelijk uit reparatiekosten en de kosten van benzine of gasolie.

2. Netwerk

Het netwerk is in de zoetwatervisserij een der belangrijkste uitgaven. Ofschoon een splitsing van de kosten van het netwerk naar de verschillende soorten vistuig zeer gewenst is om tot een inzicht te komen in de rentabiliteit der verschillende methoden van bevissing, was zulks nog niet mogelijk. Enerzijds konden visfuiken en aalfuiken niet afzonderlijk worden opgenomen, anderzijds is de post diversen vrij groot. Verwacht mag evenwel worden, dat in de komende jaren de splitsing verder doorgevoerd zal kunnen worden.

3. Lonen

De post lonen betreft uitsluitend de betaalde lonen. Van de 33 arbeidskrachten werd aan twee personen een loon uitbetaald in geld, terwijl aan een van deze arbeidskrachten tevens vrij kost en inwoning werd gegeven, waarvoor onder de post "Lonen" als vergoeding 52 X f.12,- is opgenomen. Behalve deze beide personen waren in enkele bedrijven gedurende korte tijd arbeidskrachten tegen loon werkzaam.

Van de overige 31 arbeidskrachten (zelfstandige vissers en in een bedrijf samenwerkende vissers) is geen loon opgenomen. Dientengevolge is de post "Lonen" van betrekkelijk ondergeschikte betekenis.

Teneinde tot een globaal inzicht in de rentabiliteit van de zoetwatervisserij in het boekjaar 1947/'48 te komen is in tabel 4 een arbeidsloon voor de vissers onder de kosten opgenomen. Hierbij is als minimumloon uitgegaan van het landarbeidersloon dat ongeveer f. 2100,- per jaar bedraagt, hetgeen vermeerderd is met de premien ten behoeve van de sociale voorzieningen, welke ten laste van de werkgever komen. In verband hiermede is per arbeidskracht f.2400,- per jaar als arbeidsloon berekend. Doordat twee arbeidskrachten reeds onder de post "Lonen" zijn begrepen en een der vissers door enige tijd elders te werken, f. 544,- verdiende is ten laste van het gemiddelde gebracht $\frac{1}{2} \cdot (31 \times 2400 - 544) = f. 2954,-$. Vergelijking van de loonpost met de andere kosten leert dat de zoetwatervisserij een zeer arbeidsintensief bedrijf is.

4. Afleveringskosten.

De afleveringskosten bestonden in hoofdzaak uit omzetbelasting.

5. Pacht, visacte enz.

In sommige gevallen werd geen of weinig waterpacht betaald, in andere gevallen waren daarvoor aanzienlijke bedragen nodig. De uitgaven voor visacte, visvergunningen, aasvis, pootaal en pootvis waren betrekkelijk gering.

6. Algemene kosten.

De algemene kosten bestonden hoofdzakelijk uit de kosten van het onderhoud der karen, bedrijfskleding, contributies enz.

7. Nieuwe aanschaffingen.

Verschillende vissers hadden gedurende het boekjaar een nieuwe visboot of een hulpmotor aangeschaft.

5. G e m i d d e l d e w a a r d e v a n d e i n v e n t a r i s .

Met de hulp van de technische opzieners der Visserijinspectie was het mogelijk inventarislijsten op te stellen per bedrijf, waarbij de waardering van de activa, hoofdzakelijk netwerk, karen en visboten, plaats vond op basis van vervangingswaarde, rekening houdend met de staat, waarin de bestanddelen van de inventaris verkeerden. De gemiddelde waarde van de inventaris bedroeg per 1 April 1948 f. 4.250,-

6. D e r e s u l t a t e n .

Tabel 4 geeft een overzicht van de benaderde bedrijfsresultaten van de zoetwatervisserij in het boekjaar 1947/'48.

Met betrekking tot de kosten van het verbruikte netwerk is er daarbij van uitgegaan, dat de uitgaven voor netwerk tevens het verbruik weergeven. In verband met de duurte en schaarste van netwerk vond vrijwel geen voorraadvorming plaats, waardoor inderdaad uitgaven en verbruik ongeveer gelijk kunnen worden geacht.

Als bruto-winst, de opbrengst verminderd met de kosten, resteert f5106,50. Trekt men daarvan de berekende minimum arbeidslonen af dan blijft een saldo over van f. 2.152,50 per bedrijf, dat bestemd is voor afschrijving op boten, karen en schuurtje, rente over het geïnvesteerde kapitaal en voor vergoeding van het ondernemersrisico.

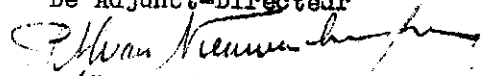
7. C o n c l u s i e .

De zoetwatervisserij heeft in het boekjaar van 1 April 1947 tot 1 April 1948, dank zij hoge prijzen, gunstige bedrijfsresultaten kunnen behalen.

Tenslotte zij erop gewezen, dat dit rapport slechts een beeld geeft van een periode van een jaar van een beperkt aantal bedrijven. Een beter beeld zal kunnen worden verkregen, indien een groter aantal zoetwatervis-sers aan de bedrijfsboekhouding gaat deelnemen en gegevens over enige jaren ter beschikking zullen staan, opdat toevallige afwijkingen kunnen worden uitgeschakeld. Nochtans kan het verkregen resultaat enigermate bijdragen tot verruiming van het inzicht in een bedrijf als de zoetwatervis-serij, waarvan tot dusver slechts zeer weinig bekend was.

Afd.: VISSERIJ
Samengesteld door:
Drs A.G.U. Hildobrandt.

Namens de Directeur
De Adjunct-Directeur

(Drs P.M. van Nieuwenhuizen)

's- Gravenhago, Maart 1949.

TABEL 1 BEDRIJFSONTVANGSTEN ZOETWATERVISSERIJ, BOEKJAAR 1947/'48.

	Gemiddeld per bedrijf		Gemiddelde prijs per kg
1. Paling	1.562 kg	f. 4.654,-	2,98
2. Snoekbaars	456	422,-	-,93
3. Snoek	375	355,-	-,95
4. Karper	17	11,-	-,65
5. Zeslt	476	263,-	-,55
6. Brasem	692	206,-	-,30
7. Witvis	1.490	344,-	-,23
8. Bot	18	23,-	1,30
9. Snoekbaars en Snoek	60	50,-	-,83
10. Overige zoetwatervis	98	23,-	-,24
11. Aasvis		47,-	
12. <u>Totaal vis</u>	5.244 kg	f. 6.398,-	
<u>Andere bedrijfsinkomsten:</u>			
13. Deelvissen		6,-	
14. Vissen voor anderen		17,-	
15. Verhuur netten en boten		45,-	
16. Hengelvergunningen		8,-	
<u>Inkomsten uit nevenbedrijven:</u>			
17. Rietsnijden (netto-opbrengst)		101,-	
18. Overige		12,-	
19. <u>Totaal bedrijfsinkomsten</u>		f. 6.587,-	

TABEL 2 BEDRIJFSONTVANGSTEN ZOETWATERVISSERIJ BOEKJAAR 1947/'48.

	Gemiddeld per bedrijf	
Visserij met:		
1. Fuiken	2.137 kg	f. 3.781,-
2. Dichtzet	260 "	936,-
3. Dobbers	13 "	40,-
4. Zegen	1.793 "	665,-
5. Wargarens	352 "	201,-
6. Schakels	134 "	65,-
7. Aalreep	56 "	110,-
8. Fleurvisserij	3 "	3,-
9. Fuiken en dichtzet	68 "	228,-
10. Fuiken en dobbers	42 "	166,-
11. Fuiken en zegen (aasvis)		23,-
12. Ongesorteerde vis	386 "	180,-
13. <u>Totaal vis</u>	5.244 kg	f. 6.398,-
<u>Andere bedrijfsinkomsten:</u>		
14. Deelvissers		6,-
15. Vissen voor anderen		17,-
16. Verhuur netten en boten		45,-
17. Hengelvergunningen		8,-
<u>Inkomsten uit nevenbedrijven:</u>		
18. Rietsnijden		101,-
19. Overige		12,-
20. <u>Totaal bedrijfsinkomsten:</u>		f. 6.587,-

TABEL 3 BEDRIJFSUITGAVEN ZOETWATERVISSERIJ BOEKJAAR 1947/'48

	Gemiddeld per bedrijf	
<u>1. Boot</u>		
a. brandstof	f. 40,-	
b. reparatie boot	72,-	
c. reparatie motor	23,-	
d. diversen	14,-	
		f. 149,-
<u>2. Netwerk</u>		
a. fuiken	249,-	
b. dichtzet	26,-	
c. zegen	50,-	
d. schakels	1,-	
e. fleurvisserij	0,-	
f. tanen door derden	2,-	
g. zelf tanen	93,-	
h. diversen netwerk	299,-	
		f. 720,-
<u>3. Lonen</u>		f. 307,-
<u>4. Afleveringskosten</u>		
a. Bedrijfschap visserijproducten	6,-	
b. Vakgroep groothandel in vis	2,-	
c. Omzetbelasting	17,-	
d. Vracht	4,-	
		f. 29,-
<u>5. Pacht, enz.</u>		
a. waterpacht	166,-	
b. visvergunningen	10,-	
c. visacte	8,50	
d. aasvis	1,-	
e. poctaal	12,-	
f. poctvis	8,-	
		f. 205,50
<u>6. Algemene kosten</u>		
a. administratiekosten	4,-	
b. contributies	3,-	
c. onderhoud karen	25,-	
d. werkkleding	11,-	
e. diversen	27,-	
		f. 70,-
		<u>f. 1.480,50</u>
<u>Totaal:</u>		
<u>7. Nieuwe aanschaffingen</u>		
a. motoren	147,-	
b. boten	115,-	
c. diversen (taanketels, enz.)	24,-	
		f. 286,-
<u>Totaal uitgaven:</u>		<u>f. 1.766,50</u>

TABEL 4 BEDRIJFSRESULTAAT DER ZOETWATERVISSERIJ BOEKJAAR 1947/'48

1. Aantal bedrijven	25	
2. Aantal arbeidskrachten	33	
3. Gemiddelde waarde van de inventaris	f. 4.250,-	
<u>Opbrengsten:</u>		
4. zoetwatervis	f. 6.398,-	
5. andere opbrengsten	76,-	
6. opbrengsten van nevenbedrijven	113,-	
7. Totale bedrijfsopbrengst:		f. 6.587,-
<u>Exploitatiekosten:</u>		
8. boot	149,-	
9. netwerk	720,-	
10. lonen	307,-	
11. afleveringskosten	29,-	
12. pacht, visacte, enz.	205,50	
13. algemene kosten	70,-	
14. Totale kosten		f. 1.486,50
15. <u>Bruto-winst:</u>		f. 5.106,50
16. Berekende arbeidslonen voor de vissers		2.954,-
17. <u>Saldo</u> beschikbaar voor afschrijvingen, rente over geïnvesteerd kapitaal en vergoeding voor ondernemers- risico.		f. 2.152,50

TABEL 5 DE VANGST VAN 25 ZOETWATERVISSERIJBEDRIJVEN BOEKJAAR 1947/'48

	Opbrengst naar vissoort		opbrengst naar vistuig		Gemiddelde prijs per kg
<u>1. Paling:</u>	39.062	116.349,-			2,98
fuiken			29.082	80.145,-	
dichtzet			6.196	23.137,-	
dobbers			295	967,-	
zegen			66	152,-	
aalreep			740	2.155,-	
fuiken en dicht-					
zet			1.694	5.698,-	
fuiken en dobbers			989	4.095,-	
<u>2. Snoekbaars:</u>	11.395	10.571,-			-,93
fuiken			3.561	3.651,-	
dichtzet			243	247,-	
dobbers			33	36,-	
zegen			2.982	2.763,-	
wargarens			3.230	2.592,-	
schakels			15	15,-	
aalreep			669	585,-	
fuiken en dobbers			42	41,-	
ongesorteerd			620	641,-	
<u>3. Snoek:</u>	9.369	8.876,-			-,95
fuiken			3.350	3.237,-	
dichtzet			1	1,-	
zegen			2.238	2.020,-	
wargarens			935	903,-	
schakels			1.063	1.035,-	
fleurvisserij			77	77,-	
ongesorteerd			1.705	1.603,-	
<u>4. Karper:</u>	432	281,-			-,65
fuiken			12	7,-	
zegen			98	74,-	
ongesorteerd			322	200,-	
<u>5. Zeelt:</u>	11.896	6.569,-			-,55
fuiken			9.966	5.606,-	
dichtzet			38	18,-	
zegen			827	433,-	
wargarens			84	46,-	
schakels			248	136,-	
fuiken en dobbers			7	5,-	
ongesorteerd			726	325,-	
<u>6. Brasem:</u>	17.298	5.163,-			-,30
fuiken			203	42,-	
zegen			15.686	4.661,-	
wargarens			408	140,-	
schakels			36	19,-	
ongesorteerd			965	301,-	

TABEL 5 Vervolg.

	Opbrengst naar vissoort		Opbrengst naar vistuig		Gemiddelde prijs per kg
7. <u>Witvis:</u>	37.244	8.621,-			-,23
fuiken			6.096	1.278,-	
zegen			21.474	4.933,-	
wargarens			2.384	579,-	
schakels			1.983	399,-	
ongesorteerd			5.307	1.432,-	
8. <u>Bot:</u>	440	573,-			1,30
fuiken			72	56,-	
wargarens			368	517,-	
9. <u>Snoekbaars en snoek:</u>	1.492	1.239,-			-,83
fuiken			298	283,-	
zegen			1.194	956,-	
10. <u>Overige zoetwatervis:</u>	2.456	582,-			-,24
fuiken			772	207,-	
zegen			240	82,-	
wargarens			1.444	293,-	
11. <u>Aasvis:</u>		1.173,-			
zegen				604,-	
fuiken en zegen				569,-	
12. Totaal	131.084	159.997,-	131.084	159.997,-	

TABEL 6 DE VANGST VAN 25 ZOETWATERVISSERIJBEDRIJVEN BOEKJAAR 1947/'48.

	Opbrengst naar vistuig		Opbrengst naar vissoort		Gemiddelde prijs per kg	
1. <u>Fuiken:</u>	53.412	94.512,-			1,77	
Paling			29.082	80.145,-		2,75
Snoekbaars			3.561	3.651,-		1,02
Snoek			3.350	3.237,-		-,97
Karper			12	7,-		-,57
Zeelt			9.966	5.606,-		-,56
Brasem			203	42,-		-,21
Witvis			6.096	1.278,-		-,21
Bot			72	56,-		-,78
Snoekbaars en snoek			298	283,-		-,95
Overige zoetwatervis			772	207,-		-,27
2. <u>Dichtzet:</u>	6.478	23.403,-			3,61	
Paling			6.196	23.137,-		3,73
Snoekbaars			243	247,-		1,02
Snoek			1	1,-		1,-
Zeelt			38	18,-		-,48
3. <u>Dobbers:</u>	328	1.003,-			3,08	
Paling			295	967,-		3,28
Snoekbaars			33	36,-		1,10
4. <u>Zegen:</u>	44.805	16.678,-			-,37	
Paling			66	152,-		2,32
Snoekbaars			2.982	2.763,-		-,93
Snoek			2.238	2.020,-		-,90
Karper			98	74,-		-,76
Zeelt			827	433,-		-,52
Brasem			15.686	4.661,-		-,30
Witvis			21.474	4.933,-		-,23
Snoekbaars en snoek			1.194	956,-		-,80
Overige zoetwatervis			240	82,-		-,34
Aasvis				604,-		
5. <u>Wargarens:</u>	8.853	5.070,-				
Snoekbaars			3.230	2.592,-		-,80
Snoek			935	903,-		-,80
Zeelt			84	46,-		-,55
Brasem			408	140,-		-,34
Witvis			2.384	579,-		-,24
Bot			368	517,-		1,40
Overige zoetwatervis			1.444	293,-		-,20

TABEL 6 Vervolg.

	Opbrengst naar vistuig		Opbrengst naar vissoort		Gemiddelde prijs per kg	
6. <u>Schakels:</u>	3.345	1.604,-			- ,48	
Snoekbaars			15	15,-		1,-
Snoek			1.063	1.035,-		- ,97
Zeelt			248	136,-		- ,55
Brasem			36	19,-		- ,54
Witvis			1.983	399,-		- ,20
7. <u>Aalreep:</u>	1.409	2.740,-			1,94	
Paling			740	2.155,-		2,91
Snoekbaars			669	585,-		- ,87
8. <u>Fleurvisserijs:</u>	77	77,-			1,-	
Snoek			77	77,-		1,-
9. <u>Fuiken en dichtzet:</u>	1.694	5.698,-			3,36	
Paling			1.694	5.698,-		3,36
10. <u>Fuiken en dobbers:</u>	1.038	4.141,-			4,-	
Paling			989	4.095,-		4,14
Snoekbaars			42	41,-		- ,99
Zeelt			7	5,-		- ,70
11. <u>Fuiken en zegen:</u>		569,-				
Aasvis				569,-		
12. <u>Ongesorteerd:</u>	9.645	4.502,-			- ,47	
Snoekbaars			620	641,-		1,03
Snoek			1.705	1.603,-		- ,94
Karper			322	200,-		- ,62
Zeelt			726	325,-		- ,45
Brasem			965	301,-		- ,31
Witvis			5.307	1.432,-		- ,27
13. Totaal	131.084	159.997,-	131.084	159.997,-		